

Як СГ оприбуткувати іноземну валюту в касу?

ЗІР, категорія 109.15

Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затверджене постановою Правління Національного банку України від 29 грудня 2017 року № 148 із змінами та доповненням (далі – Положення № 148), розроблено відповідно до Закону України від 20 травня 1999 року № 679-XIV «Про Національний банк України», із змінами та доповненням і визначає порядок ведення касових операцій у національній валюті України юридичними особами (крім банків) та їх відокремленими підрозділами незалежно від організаційно-правової форми та форми власності, органами державної влади та органами місцевого самоврядування під час здійснення ними діяльності з виробництва, реалізації, придбання товарів чи іншої господарської діяльності, фізичними особами, які здійснюють підприємницьку діяльність, фізичними особами.

Згідно з п. 11 розд. II Положення № 148 оприбуткуванням готівки в касах установ/підприємств та їх відокремлених підрозділів, які проводять готівкові розрахунки з оформленням їх касовими ордерами і веденням касової книги, є здійснення обліку готівки в повній сумі її фактичних надходжень у касовій книзі на підставі прибуткових касових ордерів.

Пунктом 39 розд. IV Положення № 148 передбачено, що установи/підприємства відображають у касовій книзі усі надходження і видачу готівки в національній валюті (додаток 5 до Положення № 148).

Прибуткові та видаткові касові ордери до передавання в касу реєструються бухгалтером у журналі реєстрації прибуткових і видаткових касових документів (додаток 4 до Положення № 148), який ведеться окремо за прибутковими та видатковими операціями (п. 33 розд. III Положення № 148).

Разом з тим, на сьогодні окремих вимог до оприбуткування готівкової іноземної валюти в касу не передбачено.

Установа/підприємство на підставі Положення № 148 зобов'язане розробити та затвердити внутрішнім документом порядок оприбуткування готівки в касі установи/підприємства, у якому максимально врахувати особливості роботи як установи/підприємства, так і його відокремлених підрозділів. Розроблений порядок повинен відповідати вимогам Положення № 148 та не суперечити законодавству України (п. 12 розд. II Положення № 148).

Відповідно до п. 1 ст. 9 Закону України від 16 липня 1999 року № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» із змінами і доповненнями (далі – Закон № 996) підставою для бухгалтерського обліку господарських операцій, є первинні документи, які фіксують факти здійснення таких господарських операцій.

Інформація, що міститься у прийнятих до обліку первинних документах, систематизується на рахунках бухгалтерського обліку в регістрах синтетичного та аналітичного обліку шляхом подвійного запису їх на взаємопов'язаних рахунках бухгалтерського обліку. Операції в іноземній валюті відображаються також у валюті розрахунків та платежів по кожній іноземній валюті окремо (п. 3 ст. 9 Закону № 996).

Для перерахунку іноземної валюти в гривню необхідно застосовувати офіційний курс гривні до іноземної валюти, встановлений Національним банком України на дату оприбуткування коштів у касу.

Бухгалтерський облік операцій з іноземною валютою ведеться відповідно до вимог Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів» (далі – П(С)БО 21), затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 10.08.2000 № 193, із змінами та доповненнями.

Згідно із п. 4 П(С)БО 21 валюта звітності – грошова одиниця України. Валютний курс – установлений Національним банком України курс грошової одиниці України до грошової одиниці іншої країни.

Операції в іноземній валюті під час первісного визнання відображаються у валюті звітності шляхом перерахунку суми в іноземній валюті із застосуванням валютного курсу на початок дня, дати здійснення операції (п. 5 П(С)БО 21).

Статтею 5 Закону № 996 визначено, що підприємства ведуть бухгалтерський облік і складають фінансову звітність у грошовій одиниці України. На вимогу користувачів фінансова звітність може бути додатково перерахована в іноземну валюту.

Враховуючи викладене вище, при отриманні готівкової іноземної валюти в касу суб'єкта господарювання необхідно виписати прибутковий касовий ордер, відривна квитанція якого передається особі, що вносить валюту. Такий прибутковий касовий ордер потрібно зареєструвати в журналі реєстрації прибуткових і видаткових касових документів. Водночас дані про отриману готівкову іноземну валюту та її еквівалент у національній валюті, зазначені в прибутковому касовому ордері, необхідно відобразити в касовій книзі. При цьому касова книга та журнал реєстрації прибуткових і видаткових касових документів ведуться по кожній іноземній валюті окремо.

Разом з тим, пропонуємо суб'єктам господарювання звернутись до Національного банку України, як до розробника Положення № 148, для отримання більш детального роз'яснення з порушеного питання.